

□ Начало Карта на сайтаКонтакти МИНИСТЕРСТВО Министър Кабинет Главен Секретар Структура Второстепенни разпоредители с бюджет Държавни предприятия История Кариери Декларации по ЗПКОНПИ ПОЛИТИКИ Труд Заетост Пенсии Работа в чужбина Деца и семейства Социално включване Социално подпомагане Социални услуги Хора с увреждания Демографска политика Равни възможности Международна дейност Обществени обсъждания ДОКУМЕНТИ Закони Наредби Правилници Постановления Решения Класификации Проекти на нормативни актове Стратегии Стратегическо планиране Ежегодни цели на МТСП по член 33а от Закона за администрацията Програмен бюджет на МТСП и отчети Отчети на Сметната палата СЕБРА Държавни предприятия Други АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ ПРОФИЛ НА КУПУВАЧА Процедури след 01 април 2015 г. Процедури от 1 октомври 2014 г. – 01 април 2015 г.

ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ Въпроси и отговори Често задавани въпроси Митове и факти ПРЕСЦЕНТЪР БЛОГ Архив от дата: . Бисер Петков: Майките в отпуск вече могат да се върнат на работа след 135-ия ден Интервю за предаването „Оше от деня“, БНТ, 01.06.2017 г. □ Водещ: Първият ни гост днес е Бисер Петков, министър на труда и социалната политика. Добър вечер и добре дошли! □ Бисер Петков:Добър вечер! Позволете ми най-напред да поздравя всички деца с техния празник. Да им пожелаем, да са живи и здрави, щастливи, обичани и неотклонно да преследват мечтите си. □ Водещ: Хубав поздрав. Още повече, че Вашият ресор е свързан с грижата за детето и семейството и от тази гледна точка сега ще коментираме едни промени, които влизат в сила от днес. □ Изменения и допълнения в Наредбата за паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване. Но какво стои зад това? Бихте ли определили ползите и дали има рискове от тази промяна? □ Бисер Петков: □ Днес влиза в сила пакет от промени в законодателството, които са в Кодекса на труда, Кодекса за социално осигуряване и наредбата, която споменахте, които най-общо са адресирани към разширяване на правата и насърчаване на съчетаването на личния и професионалния живот на родителите. По-конкретно от днес майките, които получават обезщетения и са в отпуск за бременност и раждане, биха могли да се върнат на работа след 135-ия ден от излизането в майчинство. В този случай те ще продължат да получават половината от отпуснатото им обезщетение за бременност и раждане от Държавното обществено осигуряване. □ Водещ: Шестия месец? □ Бисер Петков: □ На практика след третия месец те биха могли да се върнат на работа и да продължават да получават 50% - половината от отпуснатото им обезщетение за бременност и раждане от Държавното обществено осигуряване. Това безспорно дава възможност на майките да не се откъсват продължително от професионалната среда, да не се деквалифицират и в същото време, ако имат решение, някой друг да поеме грижата за детето, да имат финансовата възможност да покрият тези разходи, запазвайки половината от обезщетението, което им се отпуска. Наред с тази промяна влизат промени, свързани с разширяване на възможностите и кръга от лица, които могат да ползват отпуските по Кодекса на труда и съответно обезщетенията по Кодекса за социално осигуряване. По-конкретно ще споделя, че и бащите-осиноводители на деца до 5-годишна възраст могат да ползват така наречения отпуск за бащинство в размер на 15 дни. Също така се разширява и кръгът на роднините, които биха могли след 6-ия месец да поемат и да получават обезщетението за децата. □ Водещ: □ Разширява се кръгът на роднините с тази наредба, но се стеснява с друга една, при която хората се пенсионира по-късно. И знаете ли, напоследък повечето работещи майки са лишени от бабите, които може би Вас са Ви гледали и мен са ме гледали, защото, те все още са работещи жени. Сега въпросът е.. първите коментари, които изчетох по тази тема показват, че това ще помогне работодателите да притискат майките да се върнат възможно най-рано на работа и много от тях ще са принудени да го направят, но не защото искат. □ Бисер Петков: □ Аз искам да подчертая, че това е възможност, която всяка една майка ще прецени дали да се възползва от нея или не. Ако тя не прекъсне отпуска, съответно ще продължава да получава обезщетението си в пълен размер, защото нищо не се променя по отношение срока на отпуска и □ срока на изплащане обезщетение за бременност и раждане, което се изплаща в продължение на 410 дни. □ Водещ: Но 50%, ако се върне на работа, нали така? □ Бисер Петков: □ Майката има стимула, ако тя наистина желае да се върне на работа, за да не се деквалифицира. Става дума за майки, вероятно с високи доходи, на високи позиции, които имат тази възможност и допълнително □ ще получават 50% от получаването обезщетение. Нещо, което законодателството до 1 юни не позволяваше. Данните показват, че много малък брой майки се връщат на работа в рамките на първата година след раждането, □ тъй като вероятно една от причините е, че те губят обезщетението и се връщат на работната заплата, но допълнително някой друг трябва да поеме □ грижите за отглеждане на детето. □ Водещ: Когато детето е на 6 месеца, то не може да бъде дадено в ясла. Ако няма и баба, проблемът става по-голям, така че, казвате, тогава тези майки ще останат. Но, ако работодателите знаят, че 6 месеца е приличният срок, в който да си останеш въщи, след тази Наредба, а започнат да притискат жените да се връщат обратно на работа, това не създава ли проблем? □ Бисер Петков: □ Не мисля, че масово ще има такъв натиск и това ще създаде проблем. Отново подчертавам, майката може да остане да ползва пълния размер на обезщетението си в пълния срок, който законодателството му гарантира. Това е една правна възможност, от която може да се възползват, може и да не се възползват. □ Водещ: Аз разбирам Вашата гледна точка, но понеже има много страни този проблем и той се разглежда от много страни, когато го коментираме. В частните фирми има такъв проблем. □ Бисер Петков: □ Допускам. □ Водещ: Другият проблем е, че на работодателите не им е приятно майките да си взимат отпуски по болест заради децата, което вероятно се налага □ и □ особено, когато те са по-малки. Въпросът е не се ли прехвърля, така, тези 50% да спестяват пари на бюджета, практически с това предложение, и по-малко да се мисли за това дали майката се интегрира в работата си и в работната си среда, каквото е официалното обяснение на това решение? □ Бисер Петков: □ Аз не мисля, че това решение, което се взе миналата година, по-скоро със Закона за бюджета на ДОО 2017 г. и влизането му в сила беше отложено до 1 юни, има такъв подтекст – т.е. да се спестят средства на Държавното обществено осигуряване. Да, всъщност, ако тази мярка доведе до съществен интерес и много майки се възползват от нея, това ще доведе до намаляване на разходите на Фонд „Общо заболяване и майчинство“, откъдето се изплащат обезщетенията. Но този ефект е трудно да се оцени и подобна оценка на практика не е присъствала при самото приемане на законопроекта,

тъй като това зависи от нагласите, от интереса на майките да се възползват от тази допълнителна възможност. Не мисля, че фискалните мотиви са водещи в случая. □ Водещ: Като казвате всичко това, интересът на това правителство е да се подобри демографията, това е изведено като приоритет. □ Бисер Петков: □ Безспорно. □ Водещ: Как се подобрява демографията, при положение че жените се стимулират повече да преследват кариерата си, отколкото да останат майки вкъщи и да си гледат децата? □ Бисер Петков: □ Безспорно демографската политика е много важна. Тя е, както я наричаме „хоризонтална политика“, защото касае на практика всички секторни политики. И Министерството на труда и социалната политика координира тези политики. Доколко всъщност е успешна тази демографска политика зависи наистина от това как всички мерки, които държавата предвижда, ще бъдат целенасочени, за да се постигне максималния ефект. Безспорно овладяването на демографската криза е най-голямото предизвикателство пред нас като нация. Не случайно това е една от темите, по които се декларира, че би трябвало да има консенсус в Народното събрание. Какви политики и мерки ще бъдат предложени в тази сфера, аз бих могъл само да набележа направленията, в които те ще се провеждат, те ще бъдат свързани както със стабилизиране на раждаемостта или по възможност нейното увеличаване. Неслучайно се посочва тридетния модел на семейството като цел. □ Водещ: Много сме далече от тази цел. □ Бисер Петков: □ Както знаете, сега средният брой деца на едно семейство е 1,2 и □ наистина сме много далече. Но стабилизирането на раждаемостта също би било успех т.е. прекратяване на тенденцията на намаляване. Много възможности има по отношение намаляване на смъртността, а също така и намаляване на миграционния поток. Данните сочат, че 35-45 □ 000 българи в трудоспособна възраст напускат страната и съответно подкрепят работната сила на други държави. Това е многопосочна политика, която трябва да се провежда от всички, да бъде водещ приоритет, за да можем да постигнем резултати. □ Водещ: Но пак ще се върна към това, защото то опира и до финанси и стабилност, която усещат семействата. В повечето семейства жените се връщат рано на работа, защото една заплата не може да изхрани семейството, тази на съпруга да речем. При това положение как точно смятате, че ще стигнем до този максимум, който сме си поставили като усилия, в семействата да има по 3 деца, след като проблемът е с тяхното отглеждане и с грижата за тях? □ Бисер Петков: □ Аз мисля, че по отношение политиката към майките, политиката на обезщетение за бременност и раждане, България е една от държавите, които има най-щедра политика от гледна точка размера на обезщетението. □ Водещ: Стандартът ни е много нисък. В другите държави могат да си позволят да живеят с една заплата, това е разликата. □ Бисер Петков: □ Безспорно, но аз искам да припомня, че размерът на обезщетението за бременност и раждане е 90% от средния доход за последните 24 месеца преди раждането и жени, които са получавали и са се осигурявали на висока заплата, ще получат един заместващ доход, който на практика няма да промени стандарта на живот в този период, който подчертавам, е 410 дни- т.е. една година и 45 дни. □ Водещ: И докато сме още на тази тема да засегна и неравнопоставеността при заплащането между мъжете и жените все още у нас. Много, цели отрасли се феминизират по тази причина, имам такива наблюдения. □ Бисер Петков: □ Една от целите на политиката по равенство между половете е □ да се постигне сближаване на равнищата на доходите на мъжете и жените, което като следствие би имало за резултат сближаване и размерите на пенсиите, защото сега продължава да има голяма разлика между средните размери на пенсиите, получавани от мъжете и жените. Това е също част от демографската политика, която ще се провежда. Искам да подчертая, че България е една от държавите, в които жените имат много голяма реализация във високо платени професии, например ИТ сектора. С интерес научих, че България е една от държавите в Европейския съюз, където делът на жените в ИТ сектора е най-висок. А това е секторът, където доходите са най-високи. □ □ Водещ: Имаме обаче и тема за минималната работна заплата, където са най-ниските доходи. Смятате ли, че има възможност работодателите и синдикатите да се разберат на Тристранката, която предстои? □ Бисер Петков: □ Предстоящото заседание на Националния съвет за тристранно сътрудничество, което е насрочено за 6 юни, е първо за този формат, като в дневния ред са предвидени за разглеждане няколко въпроса. Първият е свързан с обсъждане на Наредбата за медицинската експертиза, тъй като части от тази наредба, както е известно, бяха отменени, което създаде затруднения в работата на ТЕЛК-овите състави. □ Водещ: Ще говорим, това е голям проблем. □ Бисер Петков: □ Това е част от процеса на консултации, който трябва да бъде изминат, за да се приеме наредбата, тя да има силата на стабилен акт и да реши проблемите. □ Водещ: Можем ли да кажем, че е блокирана в момента? □ Бисер Петков: □ В известна степен на ТЕЛК-овите състави работата им е ограничена от това, че те не могат да установяват краен процент на загубена работоспособност. Но аз се надявам, че този проблем в следващите дни ще бъде решен. В дневния ред са включени проект на закон за изменения на Закона за бюджет на ДОО за тази година, с който се предлага увеличаване на минималния размер на пенсиите за осигурителен стаж и възраст и свързаните с тях минимални размери на други трудови пенсии, проект на постановление за определяне на нов размер на социалната пенсия за старост и измененията в Кодекса на труда, които бяха предложени от □ омбудсмана и от президента на КНСБ. Конкретна тема в дневния ред за минималната работна заплата не е включена, но това не означава, че усилията за постигане на съгласия са спирели. Напротив. Аз, както декларирах вече нееднократно, ще продължавам да полагам усилия да се постигне съгласие по отношение на договаряне на прозрачен механизъм за определяне на минималната работна заплата. □ Водещ: Вие имате ли предложения как трябва да се формира? □ Бисер Петков: □ Да, има предложения, много е направено в тази област. Това е тема, която е на масата на преговорите в продължение на няколко години. Уточнени са критериите, които трябва да залегнат. Има съгласие между социалните партньори, че трябва да се приеме Конвенция 131, която е за определяне на минималната работна заплата. Аз ще положа отново усилия да се постигне съгласие по съществуващите към момента противоречия, защото това е необходимо. □ Водещ: Битката изглежда жестока, поне от това, което наблюдавам отстрани. □ Бисер Петков: □ Да, разбира се, това е и една препоръка, специфична препоръка към България от Европейския съвет и тя би трябвало да отвори вратата за решаване на други проблеми в областта на доходите. □ Водещ: Между другото, когато държавата определя всяка година тази линия на бедност, не е ли цинично да има плащания, пенсии, включително и сред работещите бедни, заплати, които да са по-ниски от тази линия? □ Бисер Петков: □ Заплати няма по-ниски от тази линия. Да припомня, че

линията за бедност за тази година е 314 лв. Така че трябва да има стандарти за минималната цена на труда. Аз вярвам в тази теза, че трябва да има механизъм, по който да се определя минималната работна заплата, защото това е противодействие на феномена работещи бедни. □

Водещ: А разговорът за базовия доход, който в Европа от време на време се повдига и след това, като че ли утихва, екзотика ли е у нас? □

Бисер Петков: □ Не мисля, че каквото и да е, което става в Европа, трябва да бъде екзотика за България. Ние сме част от един съюз, част от обща политика и темите, които се поставят на европейско ниво, трябва да имат своето отражение и на национално ниво. В този диалог, мога да твърдя, че България активно участва по отношение на Европейския социален стълб, по отношение на визията за развитието на съюза, така че ние имаме своето място и своя принос в решаване на европейските въпроси. □

Водещ: Да видим, явно това е разговор, който е дълъг и предстои. □

Бисер Петков: □ Безспорно. □

Водещ: Няма да разберем отговора му сега, но за това пък с пенсиите се занимавате в момента. Реалистично ли е да се проверяват инвалидните пенсии, защото това беше основното перо, за което се казва предизборно, че може да се почерпи ресурс за по-високите минимални пенсии? □

Бисер Петков: □ Да припомня, че отпуснатите инвалидни пенсии до момента, до края на миналата година, като водещи, т.е. като първи пенсии, получават 518 000 пенсионери, което не е толкова притесняващ брой. Разбира се, често се цитира броят на инвалидните пенсии, който е доста по-голям поради факта, че едно лице може да получава повече от една пенсия, а и това увеличава броя им. Но броят на инвалидните пенсии последните години, след като се прие мярката за невъзможността за отпускане на социална инвалидна пенсия в непълнен размер, леко започна да намалява. Аз смятам, че в тази област, това, което в обществото има съгласие, че трябва да бъде направено, □ е да се постигне една по-голяма справедливост по отношение на немалкия ресурс, който държавата плаща за инвалидни пенсии – 1,7 млрд. годишно. Този ресурс трябва да отиде при тези, които имат реална нужда от него. □

Водещ: И това трябва да се върши в сътрудничество с Министерство на здравеопазването, защото там са вързани нещата, нали така? □

Бисер Петков: □ Безспорно. Медицинската експертиза е в рамките на Министерство на здравеопазването и ние обединяваме усилията между двете министерства за реформа в този сектор. □

Водещ: Да отидем към младежката безработица, защото това е един проблем не само в България и в Европа го има. 17,4%, казва статистиката, от младежите на възраст между 15 и 29 години са неактивни на пазара на труда. Какво правим? □

Бисер Петков: □ Това е сериозен проблем за цяла Европа и за България. Една от мерките, които вече □ повече от 3 години действат, е „Европейска гаранция за младежта“. □

Водещ: Отчетите там не са особено оптимистични, поне от това, което четох досега. 6,5 млрд. за три години, от което не е произтекло огромно подобрене в цяла Европа. □

Бисер Петков: □ Специално в България резултатите от прилагане на „Европейска гаранция за младежта“ показват увеличаване на заетостта сред тази група младежи и намаляване на равнището на безработица. Тези данни бяха отчетени на проведена наскоро □ конференция по проект за повишаване на информираността за „Гаранцията за младежта“. □

Проблем е групата на т.н. □ неактивни млади хора, които не учат, не се квалифицират, не работят и нямат желание да работят, защото тяхното активиране е голямо предизвикателство. □

В тази посока се работи чрез мерките на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. Това, което насърчаваме, е тази група хора да спрат да циклят, т.е. да вземат бъдещето си в свои ръце. Затова с □ помощта на медиатори в съответните общности се търси информиране на тези лица и образно казано довеждането им в Бюрата по труда, □ за да бъдат регистрирани и съответно да им се предложи работа. □ □ □

Водещ: Тежък и труден процес ми се вижда този. На финала просто един последен въпрос. Вносът на кадри от чужбина, за който много говорим сега, особено с министъра на туризма, тъй като основно ще се попълват такива работни места, които са свързани с туристическия бранш. Отказ от добро заплащане и инвестиция в наши кадри ли е от страна на бизнеса или е признак, че у нас наистина имат огромен дефицит на такива служители и работници? □

Бисер Петков: □ Безспорно в България един от големите проблеми на пазара на труда е липсата на квалифицирани работници, на квалифицирана работна ръка. В случая има голямо търсене на сезонна работна ръка в началото на туристическия сезон и за работодателите, вероятно, е по-изгодно наемането на □ такава работна ръка от държави като Украйна, Молдова. В това отношение Законът за трудовата миграция и трудовата мобилност е дал рамката и процедурите, в които може да става. Тези процедури се облекчават с подготвения проект на правилник за изменение на правилника за прилагане на този закон, с който се предлага отпадане на редица формалности, защото става дума за ниско квалифициран труд, за който не е необходимо да се представят документи, доказващи образование, квалификация и така нататък. Това е, което в момента правим с Агенцията по заетостта, за да облекчим работодателите в наемане на сезонна работна ръка. Този процес, който започна от миналата година, □ а през тази година го виждаме в още по-големи мащаби, трябва наистина да се анализира. □

Водещ: Последно, увеличение за всички останали пенсионери извън тези, които получават минималната пенсия, предвижда ли се? □

Бисер Петков: □ От 1 юли всички пенсионери ще получат увеличение на пенсиите с 2,4%. Това е така нареченото осъвременяване на пенсиите, което всяка година от 1 юли се осъществява. То става по т.нар. Швейцарско правило, като новото тази година е, че механизмът за това увеличение е чрез промяна в тежестта на година осигурителен стаж в пенсионната формула. Ако досега тежестта на година осигурителен стаж е 1,10 десети процента, от 1 юли за всички пенсионери ще бъде 1,126 процента. □

Водещ: Много Ви благодаря за този разговор. □